کاربرد وب ۲/۰ در کتابخانه های بیمارستانی

مونتانو و همکارانش در سال ۲۰۱۰، در مقاله ای به ارائه مدلی به منظور یکپارچه سازی کتابخانه بیمارستانی با مراقبت از بیمار، تدریس و پژوهش و بررسی کاربرد ابزارهای وب ۲/۰ به منظور ایجاد یک انجمن اجتماعی و مشارکتی از تحقیقات بالینی در محیط بیمارستانی Mostoles واقع در شهر مادرید اسپانیا، پرداختند.

در این مطالعه، آن ها به نتایج متعدد و جالبی دست یافتند که در زیر به برخی از آن ها اشاره می کنیم:

پژوهش در بیمارستان‌های اسپانیایی عمدتاً از طریق سه مکانیسم ذیل سرمایه‌گذاری شده است:

1. بودجه عمومی (برنامه‌های ملی، وزارت بهداشت، وزارت علوم و فن‌آوری، برنامه‌های منطقه‌ای).
2. بودجه خصوصی، غیرانتفاعی (بنیادهای خصوصی).
3. به‌طورکلی آزمایش‌های بالینی، توسط صنعت داروسازی اقدام و کنترل‌شده‌اند.

بیمارستان‌ها، هم در نقش پژوهشی خود و هم در نقش مراقبت از بیمار، باید با خواسته‌های اجتماعی فعلی انطباق یابند و این بدان معناست که می‌توان در آن از هر ابزار اجتماعی و به اشتراک گذاری اطلاعات استفاده نمود. تحقیقات در محیط بیمارستان با مشکلات متعددی مواجه است.

وجود کتابخانه‌ها برای مدیریت دانش بیمارستان مهم می‌باشد. کتابخانه‌ها در مراکز منابع یادگیری (LRC) به‌منظور ادامه وظایف مراقبت از بیمار، آموزش و پژوهش تکامل‌یافته‌اند.

کتابخانه های بیمارستانی، با استفاده از ابزارهای اطلاعاتی و Web 2.0 بخصوصی می‌توانند این مشکلات را مرتفع نموده تا با ایجاد یک نگاه مشترک، شکاف بین عملکردهای بالینی، تحقیق و تدریس پر شود. ویکی‌ها موجب افزایش برداشت دانش نهایی می‌شوند. ابزار وب ۲/۰ و دانش توزیعی از طریق شیوه‌های باز، پویا و گسترده کاری موجب غنی شدن پژوهش، فعالیت‌های آموزشی و مراقبتی بیمارستان می‌شوند.

ویکی پژوهش (Wiki de investigación) یک فضای وب مشترک با هدف یکپارچه‌سازی مدیریت تمام منابع تحقیقاتی و آموزشی بیمارستان می‌باشد که شامل پنج فضای گروه تحقیقاتی wiki برای تمام اعضای گروه، مرکز منابع آموزشی مختص کتابخانه، فضای خبری، تالار گفتمان و مخزن با سطوح دسترسی مختلف است.

ویکی پژوهش مدیریت دانش مبتنی بر وب را افزایش داده و کتابخانه را به تمام نهادهای مرتبط دیگر ارتباط می‌دهد.

این ویکی شامل پنج فضا می‌باشد:

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

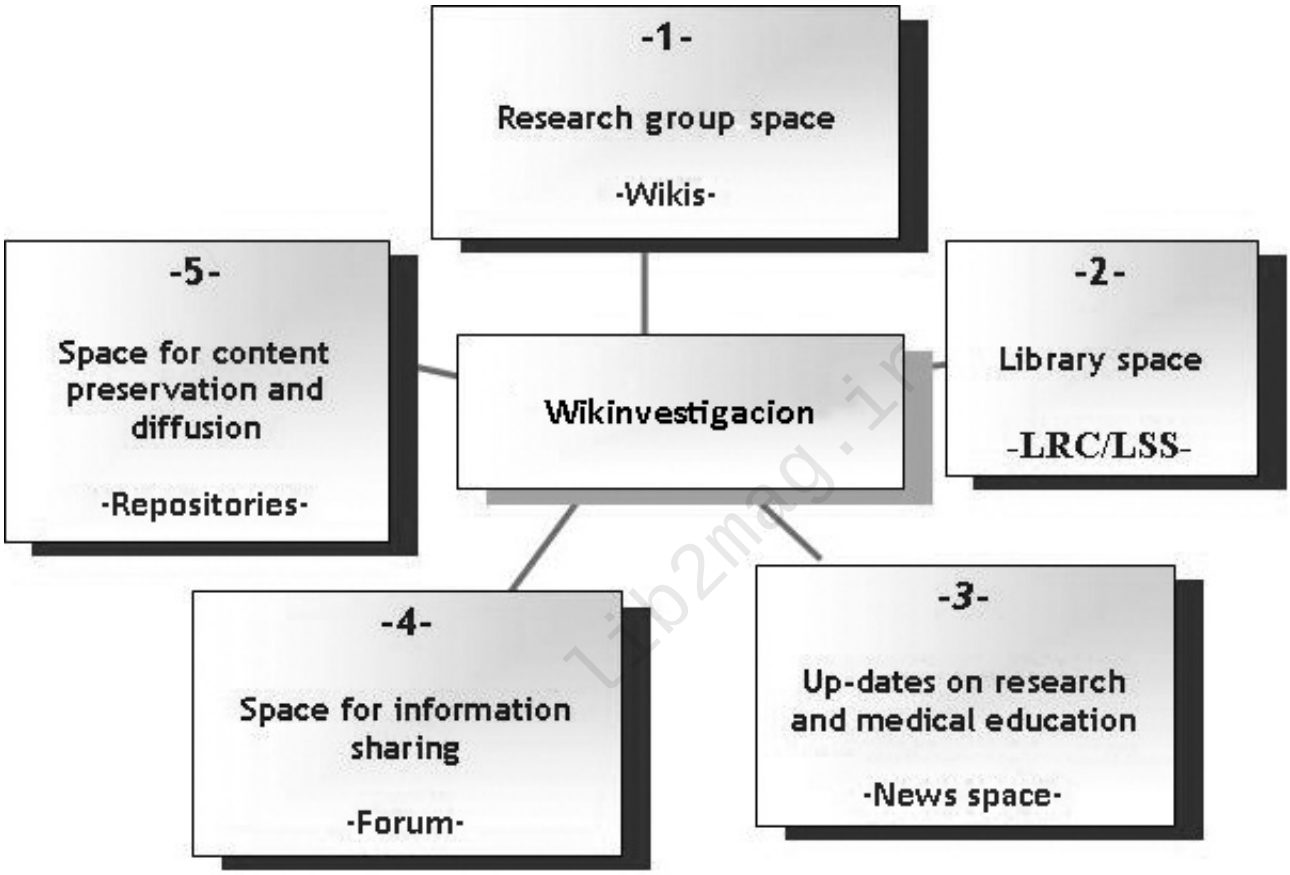

1. فضاهای اختصاص یافته به گروه‌های پژوهشی (ویکی‌ها): فضایی می‌باشد که به کار گروهی در هر گروه اختصاص داده شده است.

– ساختار گروه ها:

- یک صفحه اصلی با دسترسی آزاد، ارائه دهنده اطلاعاتی در مورد گروه و نمایش دهنده نتایج آن‌ها.
- یک فضای خصوصی، محدود به اعضای گروه، که گروه می‌تواند در آن کار کند و اطلاعات را به صورت امن به اشتراک گذارد. این فضا به عنوان یک ویکی فعالیت می‌نماید و اجازه تعامل کاربر پسند و کار مشارکتی می‌دهد.

– عناصر و مطالب:

- صفحه اصلی وب اطلاعات اولیه گروه را نمایش می‌دهد: نام، اعضا، اهداف، دامنه پژوهش، مقالات منتشرشده و منابع خاص.
- فضای وب (ویکی مناسب) با دسترسی محدود به اعضای هر گروه. ساختار و مطالب توسط هر گروه ایجاد شده است. یک عضو مسئول وجود دارد که مسئول پذیرش اعضای جدید و به روز رسانی سایت است.
- هر دوی این موارد بواسطه RSS (Syndication Simple Really) دارای تشکیل محتوایی خواهند بود.
- اعضای شرکت کننده: افراد حاضر در آن برای داشتن فضای ویکی خود باید با مدیران ویکی پژوهش تماس بگیرند و مطابق با قوانین و رویه‌های عمومی وب عمل نمایند.

– سطوح دسترسی: صفحه اصلی وب در هر گروه به صورت رایگان در دسترس قرار خواهد داشت. دسترسی به مابقی صفحات ویکی به اعضای گروه محدود خواهد شد.

2. فضای کتابخانه [مرکز منابع یادگیری/ خدمات پشتیبانی یادگیری (LSS/LRC)]: این فضا اجازه دسترسی یکپارچه به تمام منابع اطلاعات و خدمات مورد نیاز برای مراقبت از بیمار، آموزش و پژوهش را می‌دهد. این منابع هر دو به منابع الکترونیکی خود کتابخانه و منابع دسترسی رایگانی تعلق دارند و به دلیل کیفیت یا

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

موقعیتشان مناسب تلقی شده‌اند.

– عناصر و مطالب:

- منابع اطلاعات الکترونیک، دسترسی رایگان یا خریداری شده توسط بیمارستان: کتاب الکترونیک، مجلات الکترونیک، پایگاه‌های داده کتابشناسی، جستجو و موتورهای جستجوی متا و غیره.
- فهرست کتاب‌های کتابخانه، مخازن پژوهشی ملی و بین المللی و برداشت از منابع دیجیتال.
- ابزار راهنما برای آموزش و پژوهش: مدیران کتابشناسی، محتویات موضوعی، نرم افزار آماری رایگان، فیلترهای جستجو طراحی شده توسط پایگاه‌های داده تخصصی.
- فهرست «سؤالات مکرر مورد پرسش». هر سؤال فهرست راهنمای خود را با اطلاعاتی مربوط به موضوع و لینک‌های پیشنهاد آشکار می‌سازد. ممکن است سؤالات مطرح شده شامل جنبه‌های مربوط به روش پژوهش عمومی باشد که در آن نسخه خطی، عوامل مؤثر، مجوزهای کپی رایت، و غیره منتشر می‌شود.
- دسترسی به مخزن اسناد سازمانی در مورد پژوهش، آموزش و مراقبت از بیمار.
- خدمات ارائه شده توسط کتابخانه: امانت بین کتابخانه ای، تحویل سند، جستجو و جستار مطالعات انجام شده، آموزش و یادگیری الکترونیک، خدمات اطلاعات و غیره

– اعضای شرکت کننده: LSS/LRC توسط کتابخانه از طریق کتابدارانی کنترل خواهد شد که مسئول به روز رسانی محتویات آن، مدیریت خدمات و ترویج استفاده از آن هستند. دارای پشتیبان گیری از یک گروه کاری چند رشته ای می‌باشد.

– سطوح دسترسی: LSS/LRC دارای دسترسی رایگان به اطلاعات صفحات وب می‌باشد، اما دسترسی منابع الکترونیک با پرداخت حق اشتراک (تنها برای کارکنان بیمارستان باز می‌باشد) ممکن می‌باشد. محتویات آن تنها توسط کتابداران بیمارستان ویرایش می‌شود.

3. به روز رسانی پژوهش و آموزش پزشکی (فضای اخبار): این فضا به ترتیب زمان تمام اخبار مربوط به پژوهش صورت گرفته در بیمارستان و همچنین اخبار مهم آموزش پزشکی یا اطلاعات مربوطه را در تحولات وب ۲/۰ نمایش می‌دهد. به طور خاص، تماس‌های پژوهشی، اطلاعیه‌ها و قوانین مربوط به پژوهش از سوی رسانه‌ها و وب سایت‌های سازمانی جمع آوری شده و در این فضای خبری منتشر خواهد شد.

– عناصر و مطالب: اخبار به صورت اختصار، با خلاصه ای کوتاه، لینکی به منبع اصلی و در نهایت یک نظر کوتاه نمایش داده خواهد شد. مدیریت محتوا بواسطه RSS وجود دارد.

اعضا شرکت کننده: ویرایش اخبار به اعضای گروه کار خبری محدود خواهد شد. یک عضو مسئول وجود دارد که مسئول پذیرش اعضای جدید و اطمینان از به روز رسانی سایت است.

– سطوح دسترسی: فضای خبری دارای دسترسی رایگان خواهد بود.

4. فضایی برای به اشتراک گذاری اطلاعات (انجمن): توضیحات: این انجمنی برای ارائه نظر و بحث و گفتگوی رایگان می‌باشد که در آن همه کاربران عضو می‌توانند در مورد مسائل مربوط به پژوهش خود، جنبه‌های روش شناختی یا اخبار عمومی پزشکی اظهار نظر نمایند. این امر موجب حفظ یک فایل قابل ویرایش باز می‌شود که در آن تمام نظرات را می‌توان خواند و پاسخ داد. انجمن دارای یک ساختار زمانی پیچیده می‌باشد. هر پست به آیتم اولیه مرتبط خواهد شد و موضوعات بحث ایجاد می‌شوند. مدیریت محتوا بواسطه RSS وجود دارد.

– عناصر و مطالب:

- مخزن ارائه علمی: اطلاعات ایجاد شده از طریق فعالیت‌های پژوهشی: نسخه‌های خطی، ارتباطات، و غیره
- مخزن مطالب آموزشی: سخنرانی‌ها، ارائه‌ها و غیره
- مخزن مراقبت از بیمار: دستورالعمل‌های بالینی، استانداردهای مراقبت و غیره. بواسطه مؤسسات بیمارستان ایجاد و تأیید شده است.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

– اعضا شرکت کننده: هر عضو باید برای ورود به این انجمن، پیشنهاد موضوعات جدید یا پاسخ به نظرات قبلی، از پیش ثبت نام کرده باشد. این بدان معناست که وی شناسایی شده و مطابق با قوانین انجمن عمل می‌نماید.

– سطوح دسترسی: دسترسی برای خواندن مطالب رایگان می‌باشد. ارسال پست تنها محدود به کاربران عضو می‌باشد.

5. فضایی برای حفظ محتوا و انتشار (مخازن): این فضا از انتشار تمام کارهای گروه‌های پژوهشی پشتیبانی کرده و به حفظ آثار منتشر شده و منتشر نشده کمک می‌نماید. این مخازن دارای قوانین از پیش تعریف شده می‌باشد که بیان می‌نماید که اطلاعات تحت چه شرایطی ذخیره خواهند شد. این قوانین با چشم انداز دیجیتال مخزن زیرساخت‌های تحقیقاتی اروپا (DRIVER) مطابقت دارند، این چشم انداز زیرساخت دانش در پژوهش‌های علمی اروپا را تنظیم می‌نماید. مطالب خود به خود ذخیره شده تحت مجوز کریتیو کامانز قرار دارند.

– عناصر و مطالب:

- مخزن ارائه علمی: اطلاعات ایجاد شده از طریق فعالیت‌های پژوهشی: نسخه‌های خطی، ارتباطات، و غیره
- مخزن مطالب آموزشی: سخنرانی‌ها، ارائه‌ها و غیره
- مخزن مراقبت از بیمار: دستورالعمل‌های بالینی، استانداردهای مراقبت و غیره. بواسطه مؤسسات بیمارستان ایجاد و تأیید شده است.

– اعضا شرکت کننده: تمام اعضای عضو یا استفاده کننده به مخازن دسترسی خواهند داشت. مدیریت، سازمان دهی و نگهداشت توسط کتابخانه بیمارستان ارائه شده است.

– سطوح دسترسی: دسترسی به اسناد ذخیره شده رایگان می‌باشد، اما ذخیره سازی شخصی و مدیریت دارای محدودیت‌هایی می‌باشد.

نمایی از پرتال ویکی پژوهش در زیر قابل مشاهده است:

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

این نوع بیمارستان مبتنی بر وب ۲/۰ به دلایل زیر امیدوار کننده می‌باشد:

- ارائه یک نقطه برخورد برای پژوهشگران در بیمارستان، غلبه بر محدودیت‌های فضا و زمان. این کار منجر به ایجاد یک جامعه مبتنی بر وب می‌شود که به طور فعال در حال تعامل است و بطور مشارکتی به ایجاد و ویرایش مطالب می‌پردازد.
- ارتباط بین خطوط مختلف پژوهش، در نتیجه رده بندی متقابل پروژه‌های مختلف.
- ارائه دسترسی یکپارچه برای همه منابع آموزشی و پژوهشی، تسهیل بازیابی اطلاعات و به روز رسانی مداوم آن.
- ایجاد یک جامعه مجازی از معلمان و پژوهشگران، بهبود توانایی‌های اطلاعاتی آن‌ها و در نتیجه ارائه بازخورد مستمر.
- ارائه فضایی که در آن تمام پژوهش‌ها و آموزش‌های ایجاد شده در بیمارستان را می‌توان ذخیره نمود و به آن دسترسی داشت.
- ارائه فضایی که در آن می‌توان دستورالعمل‌ها و استانداردهای مراقبت بیمارستان را ارسال و مورد مشورت قرار داد.
- بهبود انتشار فرهنگ علمی در بیمارستان، ترویج پیوند متقابل خطوط پژوهش و پروژه‌های مختلف.
- ترویج توسعه حرفه ای و امکان رویت کتابداران.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

در کنار مزایای آشکاری که در ابزار وب ۲/۰ وجود دارد، مشکلات یکپارچگی متعددی مطرح شده که مهم‌ترین آن‌ها در مورد عدم قطعیت در مورد عمل متقابل آن با سیستم‌های قبلی فناوری اطلاعات و تغییرات در مورد فلسفه ارتباطات می‌باشد. موانع اصلی در توسعه پروژه ما اثبات شده‌اند و هدف از نشان دادن مشکلات جدی در تکامل جامعه پژوهشی در بیمارستان تاکید بر خدمات و منابع مشترک کتابخانه‌های آن‌ها، در یک وب سایت منطقه ای یا حتی گسترده می‌باشد.

منبع:

این مطلب ترجمه بخشی از مقاله با مشخصات زیر هست:

San José Montano, B., Garcia Carretero, R., Varela Entrecanales, M., & Pozuelo, P. M. (2010). Integrating the hospital library with patient care, teaching and research: model and Web 2.0 tools of clinical research in a hospital setting. Information & Libraries Journal ۲۷(۳), ۱۷۰-۱۷۶.

lib2mag.ir

برای‌دانلود ترجمه کامل مقاله فوق، بر روی لینک زیر کلیک نمایید:

کاربرد وب ۲/۰ در کتابخانه های بیمارستانی (نسخه ترجمه کامل)

مترجم: نازنین مؤمن زاده

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	نازنین مؤمن زاده
عنوان مقاله:	کاربرد وب ۲/۰ در کتابخانه های بیمارستانی
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitabdar 2.0)
دوره مجله(Vol):	
شماره مجله(Issue):	
سال(Year):	۱۳۹۴
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/526

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.